

Sissejuhatus

Parim soovitatud lindude määraja: Euroopa ja vahemere maade lindude välimääraja.

Hundsulestik - pesitsusaegne sulestik, tavaline on puhkesulestik

Tähistus:

- (+) on jahilind
- (-) ei ole jahilind
- (+/-) jahilind lisaklausliga (nt pöllukahjustuste välimiseks)

Hanelised

Pruunikashalli sulestikuga - haned

Must-valge sulestikuga hanelised - lagled

Hallhanele, rabahanele, suur-laukhanele, kanada laglele ja valgepösklaglele võib pidada varitsus-, hiilimis- või peibutusjahti ning jahti jahikoeraga, välja arvatud FCI 6. rühma kuuluva jahikoeraga, 20. septembrist 30. novembrini, sealhulgas valgepösk-laglele nende lindude tekitatud pöllukahjustuste piirkonnas kahjustuste välimise eesmärgil.

Haned

Suur-laukhani (+)

Noorlinnul pole valget otsmiukulauku ja tumedad kõhulaigud (triibud)

puuduvad

Väike laukhani (-)

Väga haruldane, lühem kael - kõhulaigud on väiksed, peakuju ka veidi ümaram, nokk lühem

Rabahani (+)

Laukhanest natuke suurem, hästi tumepruun, pea hästi tume - nokk kolmevärviline - tipp must, keskelt oranzh, tüvik must, hallhanest palju tumepruunim, jalad oranzhikad hallhanest pea kontrastselt tume, nokk väiksem, tiiva pealt tumedam

Lühinokk-hani (-)

Väga vähearvukas, nokk must-roosa-must, jalad roosad, kael hästi lühike (lennus prakt näha pole), kael on pikemalt pruun, selg hallhane moodi helehall

Hallhani (+)

Jalad roosad, nokk ühevärviline, roosakas. Hanedest kõige suurem. Lendu minnes tiivapealsed hästi helehallid, paistab vahest valgegi päiksega - kõhu all mõningaid väikseid laike. Koondub august-septembri teise-kolmanda nädalani, siis teised tundrast (lauk- ja raba-

haned) asendavad

Vööthani

Võõrliik, Euroopasse sisse toodud, kollased jalad, kollane nokk, peas kaks musta triipu

Lagled

Kanada lagle (+)

Võõrliik - hanedest kõige suurem (peaaegu noore luige mõõtu), pea ja kael must, põskedel valged laigud, nii kevadel kui sügisel. Lennul keha hall, tagaosa valge.

Valgepõsk lagle (+)

Kogu pea valge (mitte ainult põsk)- kael ja rinnaesine must, kõhualune valge - ainus selline hani

Mustlagle (-)

Hästi tumeda sulestikuga (hallikaspruun), kaelal väike valge poolik võru vanalindudel lennus kael ka must, kõht tumehall, saba valge (tiiva tagant)

Pardid

Võib pidada peibutus- või varitsus- või hiilimisjahti ning jahti jahikoeraga, välja arvatud FCI 6. rühma kuuluva jahikoeraga, ning arvukuse reguleerimise eesmärgil jahti kajakalistele kastlöksu või varesemõrraga 20. augustist 31. oktoobrini.

Merel, Narva veehoidlal, Võrtsjärvel, Peipsi ja Pihkva järvel 20. augustist 30. novembrini.

Ujupardid

Ei sukeldu (pea ja kael veeall, tagumik veepeal) Määramiseks tiiva küüdus - tiiva ülapoolel tagaserva osa, kõhualuse värvus (kas hele v tume), üldine suurus, siluett (pika kaelaga või pigem pontsakas) - ujupardid pikema kaelaga

Viupart (Mareca penelope) (+)

Jahihooajal punakaspruuni sulestikuga, kõige arvukam läbirändel (tuhandeid) - sinikaelast natuke väiksem. keskmise pikkusega

kael, sinakashall nokk. Lennus - isaslindudel tiiva peal öla juures suur valge laik (ühelgi teisel ujupardil ei ole) - häälistsebki viu, viu

Sinikael-part (Anas platyrhynchos) (+)

Emaspardil küüdus sinakas-lillakas, ääristatud valge triibuga

Rääkspart (+)

Musta tagumikuga, peene kirjaga pruunikas-hallikas - lennus väike valge tiivaaken keha ligi tiiva tagaservas (teistel pole)

Luitsnokk part (+)

Üldine siluett - nokk suur supilusikas (nii vees kui lennus) - sügisel mõlemad pruuniksad, õlasulestik tiiva pealt sinakashall - ebaproportsionaalselt suure nokaga. sinikaelast natuke väiksem

Piilpart (+)

Isane kevadel rohelise "maskiga" pruun/punane pea, saba alt kollakas. Pisike part, natuke kuldnochast suurem. Kiire käänuline lend - oht on

segi ajada rägapardiga

Rägapart (+)

Isaslinnul silma peal lai valge triip, hallikas tiiva eesserv mida piilpar-dil pole. Rägapardil natuke suurem nokk. Talveks aafrikasse, augusti

lõpuks suurem osa läinud

Ujupartide lennus määramine:

heleda kõhuga

Viupart (+), Rääkspart (+)

Hele köht, umbes sinikaela suurusega

väikesed pardid

Piilpart (+)

tiiva tagaservas hästi kitsas hele vööt, pigem ei märkagi, ainult keskmine valge ja värviline riba. Küüdus roheline.

Rägapart (+)

tiival 2 heledat vööti umbes sama laiad, küüdus hallikas.

pika kaelaga

Soopart (+)

Kael keskelt hästi peenike (isaslinnul lisaks pikad sabasuled), üsna

tavaline läbirändaja

Sukelpardid

Tuttvart (+)

Üks tavalisemaid, isaslind suuresti must, kehaküljed valged - selg on tume, kuklas vaevumärgatav tunt. Emaslind hästi tumepruun, enamasti nokal ümber valget vöru pole, kui on siis hästi ähmane (eristab

merivardi emaslinnust)

Merivart (-)

Isaslinnu selg helehall, peakuju ümaram, suletutti pole, veidi suurem

nokk kui tuttvardil

Punapea-vart (-)

Isasel punakaspruun pea, must rind, muidu helehall. Emasel kastan-pruun pea, põsed veidi heledad. Suure mere ääres pole, madalad

merelahed, järved

IMRAN SHAH (2019)

Sötkas (+)

Välja arvatum noorlinnud - erkkollane silm (ingl k goldeneye), lennus ainuke part kellel iseloomulik tiivavihin. pea hästi suur ja ümar, kael vrdl lühike. emasel kastanpruun pea, tume nokk, muidu hallikaspuruun. rabalaugastel kõige tavalisem. lennus pea tume, isaslinnul valge põselaik, pisike kompaktne part

Väikekoskel (-)

Natuke meenutab sõtkast emaslind, põseala on hele.

Aul (+)

Isane kõige klounima väljanägemisega. Avamerelind. Kaks pikka musta sabasulge, saabuvad alles oktoobris. Emaslind pruunikam, kael-pea valge, põsk tumepruun, nokk lühike tumehall, lai - sukelduvad hästi, viibivad pikka aega vee all

Hahk (+)

Hästi iseoomuliku geomeetrilise nokaga, must pea ülapool, alt valge, selg ja rind valge, alt must. Emane pruunikirju, "justkui pilusilm" - mõlemal hästi lai ja jõuline nokk, sinikaelpardist selgelt suuremad lin-

nud.

Tõmmuvaeras (-)

Tõmmuvaeral tiiva tagaservas valge aken, muidu suuresti must

Mustvaeras (+)

Mustvaera isa süsimust, ema tumepruun heledama pea alaosaga.

Lauk e. vesikana (+)

Valge lauba ja nokaga süsimust (kuulub kureliste hulka) - ujudes jõnksutab pead. Lendu minnes vaja teha pikk hoovött, jooksevad mööda vett ja tiivad peksavad vastu vett, ohu korral tõmbavad parve

hästi tihedaks kokku

Tait (-)

(sarnaneb veidi laugule) nokaots kollane, tüvik punane, vähearvukas lind, elab tiikidel, peidulise eluviisiga

Haigrud ja sookurg

Haigrud tõmbavad lennus kaela kõveraks, sookurel pikalt sirge

Hallhaigur (+),

Hõbehaigur(lumivalge) (-)

Sookurg (-)

Kanalised

Nurmkana e vana nime järgi põldpüü (+)

Vutlaadne, ent suurem, kodukanast väiksem. kõhuall tumepruun laik, oranzikas pea. valdag kanaline kultuurmaastikus, rohumaadel, viljapõldudel kevadeti paarid natuke omaette, muul ajal suurtes salkades, kurnad üle 10 muna. Talvisel ajal meeldib lume sisse kaevata, sügava lumega lausa urgasid, magavad lume all. Lennus kanalistel iseloomulik ühine joon - lendu lähevad valju parinaga. Nurmkanal sabasulgede ääred roostepunkad-oranzhid

Laanepüü (+)

pöllul ei jaluta, metsalind. eriti meeldib tiheda alusrindega/võsaga mets. hääl kõrge sagedusega viuldamine. püüvile on just tema häälega. Üsna väike, põldpüüga enamvähem samas möödus - kõhualune hästi dekoratiivne, valge pruuni soomusja sulestikuga, peas väike tutt, pealt hall-pruun. Jookseb palju maapinnal, lendab üle sihtide-teede. sööb puuokstel pungi,sarapuud, kased, lepad. kõige arvukam meie kanaline

Faasan, jahifaasan (+)

pärit aasiast, ääretult pika saba ja kirju sulestik, nägu punane, kukal sinine, emastel ka pikk saba, helebeeZH muidu. jalad sulistumata (meie kanalistel sulistunud)

Teder (-)

tedre ja metsisekanad palju väiksemad kui isaslinnud. must, suured punased kulmud. emane hallikaspruun, tumedama nokaga,nurmkana kompaktsem, pontsakam, heledama kõhulausega tedred hulgakesi koos puu otsas

Metsis (-)

enamasti männi otsas, sööb männiokkaid shampusepudeli kork ära - pulmamängus emane metsis - rinnaesine roostepruun, natuke suurem kui isane teder

Nepid

Metskurvits (nepp) (+)

kevadel mängulend, lendavad metsalagendikel, krooksuvalt häält, pikk nokk allapoole suunatud. Metskurvits kõige suurem nepp (hakisuurune) hästi laiade tiibadega - ainult sügisene jaht, lehtmetsade all, kraavide ääres, sööb vihmausse, meedivad märjad kohad

Tikutaja (ka nepiline) (+)

kuldnoka mõõtu - muda, setted, adru - roo ja vee piiril, lendu väga kiire ja käänakulise lennuga, esmalt körgusse. Köhualune valge, mitte nagu Mudanupp, roosikuks kutsutakse, teeb seda wühühwühüh häält - paarituslennu heli sabasulggedega

Mudanupp (-)

varblase suurune, veidike suurem - läheb lendu saapa alt, ei näe ka enne, lühem nokk, seljal tugevad heledad vöödid. tikutajal mitte nii tugevad (ingl k JackSnipe)

Rohunepp (-) (I kat kaitse)

luhaniitudel, tikutajaga samasuur - soomuses sulestik saba alla välja, mitte nagu tikutaja valge köht. lendu minnes läheb suhteliselt madalalt mööda taimestikku ja maandub peagi uuesti.

Tuvid

Kokku eestis 5, kaks neist pruunikad, turteltuvi, pole jahilinnud

Kaelustuvi (alias metstuvi, meigas) (+)

oluliselt suurem kui kodutuvi. Vanalindidel valge kaelalaik, noorel ei ole, pea hall. Lennus on tiiva peal valge laik, ühelgi teisel tuvil seda pole.

Kodutuvi (+)

hall (looduslik), valge, must, pruun jms

Õonetuvi (-)

kodutuvist väiksem, saledam, Kaelustuvi sarnane, elab vanades mustrahni õönsustes. Lennus kodutuvil valge laik sabal, õonetuvil ei ole. Tiiva mustad võödid suhteliselt väiksed ja ähmased. Uhtlaselt hallikassinine, kaelal erkrohelise laik. Kevadel üks esimesi kes rändelt saabub (veebruaris juba)

Hallrästas (+)

hästi lärmakas, kollaka pugu, valge kõhualune, hallikas pea ja kas-tanpruunid tiivad, parvelind.

Vareslased (enamik jahilinnud)

Hallvares (+)

Ronk (-)

Künnivares (+)

väiksem kui ronk, nokk sulistumata ja hele, ise süsimust. elavad kolooniataena.

Hakk e Kaelushakk (-)

Harakas (-)

ainus vareslane, kellel katusega pesa

Kajakad

Võib pidada peibus- või varitsus- või hiilimisjahti ning jahti jahikoeraga, välja arvatud FCI 6. rühma kuuluva jahikoeraga, ning arvukuse reguleerimise eesmärgil jahti kajakalistele kastlöksu või varesemoorraga 20. augustist 31. oktoobrini. Merel, Narva veehoidlal, Võrtsjärvel, Peipsi ja Pihkva järvel 20. augustist 30. novembrini.

Heleda peaga

Hõbekajakas (+)

hallikad tiivad, valge pea ja rind. kollane silm, kurjaolekuga, jäme kollane nokk, nokal punane täpp (poegade toitmiseks)

Merikajakas (+)

süsmust selg, valge pea ja rind, roosad jalad, nokal punane täpp (poegade toitmiseks)

Tõmmukajakas (-)

merikajakaga sarnane, kollased jalad, väiksem kui merikajakas, suurem kui Hõbekajakas. Pöllul söömas 99% tõmmukajakas, mitte merikajakas. Mereääres mölemad. Hallikas nokk

Kalakajakas (+)

hõbekajaka moodi, aga väiksem, haki suurune - tume silm. malbe olekuga

Tumeda peaga**Naerukajakas (+)**

tumepruun pea

Väikekajakas (-)

pea must ja mustad tiivaalused, tiiva tagaserv valge.